

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1961/23-T
Sp. zn. ČŠIT-S-370/23-T

Název	Základní škola Rychvald, okres Karviná, příspěvková organizace
Sídlo	Školní 1600, 735 32 Rychvald
E-mail	zsrychvald@zsrychvald.cz
IČO	70 998 434
Identifikátor	650 026 217
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ing. Daniel Cigánek
Zřizovatel	město Rychvald
Místa inspekční činnosti	Školní 1600, Rychvald Petřvaldská 632, Rychvald
Inspekční činnost na místě	2. 10. 2023 – 6. 10. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b), c) a d) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Inspekční činnost na podnět podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Základní škola Rychvald, okres Karviná, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školní jídelny a školní jídelny – výdejny.

V základní škole se k termínu inspekční činnosti vzdělávalo na dvou místech poskytovaného vzdělávání (Školní 1600 a Petřvaldská 632) 687 žáků ve 30 třídách. Speciální vzdělávací potřeby druhého až čtvrtého stupně podpory byly identifikovány u 85 žáků. Pro 5 žáků byl vypracován na základě doporučení školského poradenského zařízení individuální vzdělávací plán. Aktuálně škola vzdělává jednoho žáka s odlišným mateřským jazykem. Od poslední inspekční činnosti ve školním roce 2016/2017 došlo k navýšení počtu žáků téměř o 30 %. Vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s motivačním názvem „Příliv“ zaměřeným na environmentální výchovu, osobnostní a sociální výchovu a práci s výpočetní technikou. K zájmovému vzdělávání bylo v sedmi odděleních přihlášeno 200 účastníků. Školní stravování je v požadovaném rozsahu zajištěno školní jídelnou a školní jídelnou – výdejnou.

Přehledné informace o škole jsou dostupné na webových stránkách www.zsrychvald.cz.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy působí ve funkci od září 2016. Zpracoval kvalitní koncepci rozvoje školy do roku 2023 s jasně stanovenými a reálnými cíli, které se podařilo dílčími kroky realizovat. Důraz klade na podporu vzdělávacích podmínek, postupnou obnovu materiálního vybavení a vytváření příznivého pracovního klimatu. K termínu inspekční činnosti vedení školy spolu s pedagogickým sborem pracovali na nové koncepci školy. Organizační struktura i vymezení kompetencí a povinností jednotlivých pracovníků odpovídá podmínkám a potřebám školy. V pedagogické i kontrolní oblasti ředitel delegoval účelně část kompetencí na dvě zástupkyně. Jejich poznatky a zjištění z chodu školy jsou projednávány na pravidelných provozních poradách a jednáních pedagogické rady. Vzájemná informovanost je efektivně zajištěna prostřednictvím osobního kontaktu, elektronické komunikace všech zaměstnanců a vnitřního sdílení potřebných dokumentů ve společném virtuálním prostředí. Vyučující spolupracují v předmětových komisích a metodických sdruženích, čímž je podporováno jejich vzájemné předávání zkušeností a profesní rozvoj. Složení pedagogického sboru umožňuje plnit záměry a cíle školního vzdělávacího programu. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu žáků prochází pedagogický sbor postupnou personální obměnou, začínajícím pedagogům je poskytována podpora formou uvádějících učitelů, čímž se naplňuje doporučení z minulé inspekční činnosti. Významnou podporu při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami poskytuje speciální pedagog a pět asistentů pedagoga. Vedení školy věnuje pozornost vytváření příznivého pracovního klimatu. Většina pedagogů (90 %) se v anonymním dotazníkovém šetření klimatu školy České školní inspekce vyjádřila, že může bez obav rozporovat kroky vedení, s nimiž nesouhlasí, a téměř 98 % z nich tvrdí, že neshody vzniklé mezi vedením školy a učiteli jsou řešeny a vedou ke zkvalitnění jejich spolupráce. Ve škole převažuje celková spokojenost pedagogů s materiálně technickým vybavením školy.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků probíhá plánovitě a vychází z priorit směřování školy a z požadavků učitelů. V uplynulém období byly absolvované kurzy zaměřeny především na metody a formy výuky, pedagogické kompetence, dovednosti v oblasti informačních technologií a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Získané poznatky jsou ve výuce využívány v různé míře. Oblasti ke zlepšení lze spatřit v uplatňování

formativního hodnocení, efektivní diferenciaci výuky s ohledem na žáky se speciálně vzdělávacími potřebami a na žáky se zájmem o předmět.

Vedení školy pravidelně provádí hospitační činnost u většiny pedagogů podle plánu, častěji pak u začínajících. Zpětná vazba směrem k vyučujícím je poskytována ve formě doporučení pro jejich další pedagogickou práci. Závěry jsou vyhodnocovány a slouží jako podklad pro další zkvalitnění výuky. Z anketního zjištění od učitelů vyplývá, že vnímají hospitační činnost od vedení i kolegů jako běžnou a přínosnou součást své práce.

Žáci jsou pravidelně seznamováni s riziky a poučeni v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví. Škola zpracovává rozbor školní úrazovosti a má snahu eliminovat počet úrazů aktivním dohledem a dodržováním nastavených pravidel. Zvýšená úrazovost souvisí s důsledností evidence a s častými přesuny žáků po budově pavilonového typu. Vstupní dveře do obou budov školy jsou zabezpečeny proti vstupu cizích osob, avšak v době provozu školní družiny v místě Petřvaldská 632 škola v plném rozsahu nezajistila bezpečnost a ochranu zdraví žáků, vycházela ze znalosti prostředí a preventivně neeliminovala potenciální rizika při převzetí žáků zákonnými zástupci. Ředitel školy přijal v průběhu inspekční činnosti konkrétní opatření prostřednictvím stanoveného dohledu.

Škola díky využívání projektových programů a dotačních výzev zlepšuje celkové materiální podmínky pro výukové činnosti v základní škole. Všechny třídy základní školy jsou vybaveny digitální technikou, která je smysluplně používána učiteli i žáky. Budova školy prošla revitalizací, jsou zde účelně zařízeny odborné učebny jazykové, přírodovědných předmětů, informatiky a polytechnického vzdělávání, z nichž část vzhledem k nárůstu počtu žáků je využívána jako kmenové třídy. Ve škole převládá celková spokojenost s materiálně-technickým vybavením školy.

Školní družina realizuje svou činnost ve vlastních vymezených prostorách, které jsou vhodně vybaveny pro volnočasové aktivity, a částečně také v přizpůsobených běžných třídách. Pro pobyt venku je k dispozici venkovní hřiště.

Školní jídelna používá při sestavování jídelních lístků nastavený trend pestré a nutričně vyvážené stravy v souladu se zásadami zdravé výživy s ohledem na plnění výživových norem. Strávníkům je umožněn výběr ze dvou hlavních jídel, k výběru a kvalitě se žáci mohou vyjadřovat v prováděných anketách.

Škola podporuje zdravý vývoj žáků pravidelným organizováním sportovních aktivit a akcí zaměřených na zdravý životní styl (např. bruslení, plavání, lyžařské kurzy, adaptační pobyty pro žáky šestých tříd), výukou ve venkovních učebnách, žáci mají možnost využívat sportovní areál i v odpoledních hodinách.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Hospitační činnost proběhla u přítomných učitelů napříč třídami i předměty. Ve většině vyučovacích hodin převládalo příznivé klima a byl patrný vzájemný respekt a vstřícný přístup učitelů. Průběh vyučovacích hodin byl připravený a promyšlený a zpravidla směřoval k dosažení stanovených cílů, učitelé dbali na srozumitelné seznámení s cílem hodiny. Jednotlivé činnosti na sebe navazovaly a připravené úkoly byly vyváženým způsobem rozděleny na procvičování, prohlubování znalostí a probírání nového učiva. Zvolené metody a formy odpovídaly charakteru učiva, věku žáků a jejich schopnostem. Při organizaci činností v hodinách byla efektivně kombinována frontální výuka s řízeným rozhovorem či samostatnou prací. Přínosné metody skupinové práce nebo práce ve dvojici zahrnující aktivizaci žáků a pestré střídání činností byly převažující ve výuce na prvním

stupni. Dynamické střídání činností a zařazování aktivizujících metod podporovalo pozornost a zájem většiny žáků. Jejich psychická únava byla kompenzována zařazením pohybových nebo relaxačních chvil.

Vyučovací hodiny na druhém stupni probíhaly bez časových prodlev, převažovala však frontální výuka s řízeným rozhovorem, kombinovaná se samostatnou prací žáků. Cílená práce ve dvojicích nebo skupinách podporující kooperativní činnosti a vytvářející příležitosti pro vlastní objevování souvislostí, diskusi, vytváření postojů, či samostatné hledání řešení úkolu byla uplatňována pouze v části sledovaných vyučovacích hodin. V menší míře byla zařazována práce s různými informačními zdroji, žáci neměli možnost pracovat s těmito zdroji samostatně tak, aby byl podpořen rozvoj jejich kritického myšlení. Učitelé respektovali individuální možnosti žáků, v případě potřeby jim nabízeli účinnou oporu a dostatek času na řešení úkolů, avšak jejich zadání bylo zpravidla pro všechny žáky se stejným stupněm obtížnosti a neumožňovalo diferencovat požadavky na žáky s ohledem na jejich potřeby a dovednosti. Vyučující oceňovali dílčí pokroky formou pochvaly, vedli žáky k jednoduché sebereflexi a vzájemnému hodnocení, účinnost poskytované zpětné vazby dosahovala různé úrovně. Závěry hodin měly často formální charakter, chyběla efektivní zpětná vazba směrem k žákům, prvky sebehodnocení a formativní hodnocení.

Názornost výuky zvyšovalo smysluplné využití vhodných pomůcek a didaktické techniky, digitálních učebnic a předem vytvořených interaktivních cvičení v aplikacích, které byly aktivně používány vyučujícími, ale také žáky pomocí tabletů, Albi tužek a robotických pomůcek.

Činnost asistentů pedagoga přispívala ke zvýšení efektivity vzdělávacího procesu, ve většině hodin se jednalo o zdařilou kooperaci učitele a asistenta, což zvyšovalo přínos výuky nejen pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami.

Výuka cizích jazyků byla vedena převážně v cílovém jazyce vhodně přizpůsobenému věku a dosaženým dovednostem žáků. Zařazené činnosti směřovaly k rovnoměrnému rozvoji produktivních i receptivních dovedností. Zároveň byly v dostatečné míře vytvářeny komunikační situace pro praktické využití osvojené slovní zásoby, především v půlených hodinách. Na prvním stupni podporovalo motivaci žáků a udržení pozornosti časté zařazování pohybových aktivit. Obohacujícím prvkem bylo přirozené propojení výuky angličtiny a zeměpisu se zařazenou metodou CLIL, která vede žáky k přirozenému využití jazyka v reálných situacích.

Výuka tělesné výchovy podporovala zařazením různorodých aktivit a herních prvků kladný vztah k pohybu. Volené kolektivní i individuální činnosti umožňovaly rozvoj pohybových dovedností žáků, které byly v souladu s jejich předpoklady. Potřebná pozornost byla věnována dodržování nastavených pravidel a bezpečnosti.

V průběhu hospitací ve školní družině byly vhodně zařazovány a časově rozvrženy odpočinkové činnosti, na které navazovaly řízené aktivity poskytující prostor pro rozvoj individuálních zájmů. Žáci byli cíleně vedeni k samostatnosti i spolupráci v menších skupinách. Do odpoledního programu bývá pravidelně zařazen pohyb ve venkovním prostředí podporující zdravý životní styl. Zájmové vzdělávání je průběžně po celý školní rok zpestřováno řadou příležitostných akcí.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vyučující průběžně sledují a vyhodnocují dosažené výsledky i celkovou připravenost žáků k navazujícímu vzdělávání. Vyučující mají prokazatelný přehled o aktuální úrovni znalostí

a dovedností jednotlivých žáků, které jsou ověřovány převážně interně. Standardní hodnotící nástroje odpovídají jejich věku a zahrnují nejčastěji aktivitu během výuky, krátká písemná opakování, rozsáhlejší písemné práce v hodině nebo práci s portfolií. Externí hodnocení probíhá v rámci testování Českou školní inspekcí, kde žáci dosahují průměrných výsledků. Na základě získaných dat škola přijímá konkrétní opatření ke zlepšení výsledků vzdělávání formou doučování, individuálních konzultací, popřípadě spoluprací se školním poradenským pracovištěm. Zákonní zástupci jsou pravidelně informováni o výsledcích vzdělávání prostřednictvím elektronických žákovských knížek a pravidelných třídních schůzek.

Výsledky vzdělávání jsou v posledních letech stabilní. V celkovém hodnocení více než polovina žáků prospěla s vyznamenáním. Sníženým stupněm z chování ve školním roce 2022/2023 byli hodnoceni tři žáci. Neomluvená absence byla vykazována u jednotlivců, problémy v docházce jsou neodkladně řešeny ve spolupráci s třídními učiteli, zákonnými zástupci a školním poradenským pracovištěm. Počet žáků přijímaných do oborů vzdělávání s maturitní zkouškou převažuje nad žáky přijímaných v oborech vzdělání s výučním listem. Zpětnou vazbu získává škola od svých absolventů při neoficiálních setkáních na akcích pořádaných školou.

Školní poradenské pracoviště, jejichž členové úzce spolupracují a mají jasně vymezené kompetence, tvoří výchovný poradce, který zajišťuje oblast výchovného a kariérového poradenství, tři metodici prevence a nově byla zavedena pozice speciálního pedagoga, který metodicky vede asistenty pedagoga a kvalifikovaně vyučuje předmět speciálně pedagogické péče. Škola má nastavená pravidla a mechanismy, které vedou k časně identifikaci případných potíží souvisejících se vzděláváním žáků. Výchovná poradkyně důsledně zpracovává dokumentaci žáků se speciálně vzdělávacími potřebami, seznamuje s nimi jednotlivé vyučující. V rámci předmětu člověk a svět práce se zaměřením na volbu povolání se žáci devátých ročníků systematicky věnují oblasti profesní orientace. Prevenci rizikového chování přikládá škola patřičný význam. V průběhu vzdělávacího procesu pravidelně dochází k realizaci preventivních aktivit formou projektových dnů a činností, jejichž obsah vychází ze zpracovaného preventivního programu, čímž jsou vhodně doplňovány výukové aktivity podporující týmovou spolupráci a rozvíjející osobnost žáků. Třídní učitelé se pravidelně zabývají vztahovými problémy, ve spolupráci s metodikou prevence provádějí analýzu situace a aktuálně stanovují strategii dalšího postupu. Příležitostně je využívána také spolupráce s externími subjekty.

Škola vytváří prostor pro seberealizaci a nadání žáků jejich zapojováním do zájmových útvarů, jejichž nabídka je pestrá a podporou účasti ve školních kolech soutěží a olympiád různorodého zaměření. Pro zájemce škola zprostředkovává možnost přípravy k mezinárodním jazykovým zkouškám.

Ve škole je žáky prvního stupně vydáván školní časopis „Rychvald'áček“ a žáky druhého stupně časopis „Zrcadlo“. Pracuje zde žákovský parlament s názvem Klub mozek, který se aktivně podílí na organizování různých akcí pro děti mateřské školy, žáky a širokou veřejnost, a tím podporuje osobnostní rozvoj žáků a seznamuje je s principy demokratického myšlení.

Ke zkvalitnění vzdělávání a rozvoji školy významně přispívá úzká spolupráce se základní uměleckou školou, domem dětí a mládeže a místní mateřskou školou, v rámci které děti navštěvují první třídy školy a ve spolupráci se žáky pracují hravou formou nad zadanými úkoly. Důraz je kladen také na vzájemnou spolupráci pedagogů předškolního vzdělávání a školy. Prostřednictvím těchto aktivit se nenásilnou formou pozitivně ovlivňuje zájem dětí o vzdělávání ve škole a zmírňují se případné negativní důsledky přechodu z mateřské školy

do procesu vzdělávání v první třídě. Výborná je spolupráce se Spolkem rodičů školy, který se schází pravidelně a jehož činnost přispívá ke komunikačně pozitivnímu klimatu školy.

Činnosti ve školní družině vhodně navazují na základní vzdělávání, rozšiřují vědomosti a zdokonalují praktické i sociální dovednosti žáků, což ovlivňuje jejich celkový rozvoj. Naplňování výchovně vzdělávacích cílů je vyhodnocováno na základě verbálních a praktických výstupů jednotlivců i skupin.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2017 došlo k navýšení počtu žáků o 30 % a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami téměř o 84 %.
- Pedagogické vedení školy bylo rozšířeno o další pozici zástupkyně a školní poradenské pracoviště bylo posíleno pozicí speciálního pedagoga.
- Výrazně se zlepšily podmínky pro vzdělávání průběžným zkvalitňováním materiálního vybavení školy. Bylo zmodernizováno vybavení učeben a venkovních prostor školy.
- Škola se účelně zapojila do projektů podporujících rozvoj kompetencí k učení u žáků a jejich motivaci, základy programování, robotiky a polytechnické vzdělávání.
- Opatření od poslední inspekční činnosti byla realizována, v oblasti výuky je vhodné jejich účinnost dále intenzivně sledovat a vyhodnocovat.

Silné stránky

Základní škola

- Škola spolupracuje s četnými partnery, a tím posiluje sounáležitost žáků s obcí a regionem. (1.5)
- Zapojení vedení školy do projektů za podpory zřizovatele vede ke zlepšování materiálního vybavení a vytváří příznivé podmínky k naplňování vzdělávacích programů. (2.4)
- Efektivní volba strategií ve výuce na prvním stupni základní školy umožňuje vysokou míru aktivního zapojení žáků do výuky, podporuje jejich spolupráci a rozvoj gramotností. (4.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

Základní škola

- Při vzdělávání pedagogové především druhého stupně využívají omezené spektrum inovativních metod a forem výuky. (4.2)
- Do výuky jsou zařazovány v nižší míře diferencované a individualizované úlohy odpovídající rozdílným schopnostem žáků. (4.3)

Školní družina

- Ve školní družině nejsou dostatečně vyhodnocovány bezpečnostní rizika pro pohyb cizích osob v prostorách školy. (1.4)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Využívat širší škálu efektivních metod a forem práce ve výuce na druhém stupni, které by podporovaly aktivizaci žáků. Zaměřit další vzdělávání pedagogických pracovníků tímto směrem.
- Zařazovat do výuky diferencované úlohy podle individuálních schopností a potenciálu žáků.
- Zaměřit vzdělávací a kontrolní činnost ve výuce na co nejširší využívání práce s různorodými informačními zdroji a vést žáky k jejich samostatnému využívání.
- Ověřovat systematicky při hospitační činnosti účelnost a účinnost zavádění poznatků z dalšího vzdělávání pedagogů do výuky.
- Zapojit se do extérního testování a využívat jeho závěry k dalšímu směřování a zkvalitňování pedagogického procesu.
- Učinit v oblasti bezpečnosti žáků při odchodu ze školní družiny na odloučeném pracovišti opatření trvalého charakteru.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní a zájmové vzdělávání platný pro školní rok 2023/2024
2. Strategie rozvoje školy na období 2019-2023
3. Roční plán školy ve školním roce 2023/2024
4. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků platný pro školní rok 2023/2024
5. Rozvrh vyučovacích hodin ve školním roce 2023/2024
6. Třídní knihy vedené v elektronické podobě ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
7. Evidence žáků (školní matrika) vedená v elektronické podobě ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
8. Hospitační záznamy za školní roky 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
9. Dokumentace k oblasti výchovného poradenství pro školní rok 2023/2024 (vzorek)
10. Zápisy z jednání se zákonnými zástupci, z výchovných komisí, dokumentace k projednávaným událostem v rámci školního poradenského pracoviště za školní rok 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)

11. Dokumentace k oblasti prevence negativních jevů pro školní rok 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
12. Strategie předcházení školní neúspěšnosti z 2. 9. 2021
13. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2022/2023
14. Zápisy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2022/2023 (vzorek)
15. Zápisy z předmětových komisí a metodického sdružení vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
16. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy (vzorek)
17. Dokumentace k zajištění školního stravování pro školní rok 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
18. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví žáků při poskytování vzdělávání vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
19. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy a zajištění školního stravování pro školní rok 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Ing. Mgr. Hana Červenková, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

PhDr. Ing. Ivana Teichmannová, školní inspektorka

Mgr. Šárka Šustková, školní inspektorka

Mgr. Sylva Kyselová, Ph.D., MBA, školní inspektorka

Mgr. Adéla Kulová, školní inspektorka

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

Bc. Marcela Zahradníková, kontrolní pracovnice

19. 10. 2023